

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hooymeijer.

Kleinst Mosselkraker

Onshumetrickx mytilius minos
L 13 cm

Tamelijk schaarse doorkomer en wintervreter op onze Waddeneilanden, met uitzondering van Vlieland. In broedseizoen en ’s zomers in grote kolonies meest op de uitgestrekte Russische toendra’s. Kleinste niet-bestaande steltganger. Fragiel voorkomen. Uiterst dunne, gele, zogenaamde ‘naaldpoten’. Bij regenachtige, mistige weersomstandigheden is het zelfs door de kijker zo goed als onmogelijk de poten van de vogel te onderscheiden en lijkt deze hierdoor te ‘zweven’.

Verenkleed variabel, doch overwegend wit, met donkere partijen op kop en rug. Zie opvallende zwarte ‘sjaal’. Onderzijde vleugels zwart. Zeer scherpe, in verhouding redelijk lange, groenige steekstokvorm snavel. Tijdens trek dikwijls in gezelschap van en gemakkelijk te verwarren met Kleine Laars (*Bottax peculias*). Onderscheidt zich echter door de karakteristieke wenkbrauwstreep, welke de Kleinst Mosselkraker een wat ‘strengere’ kwaadaardige blik geeft.

Voedt zich vooral met jonge vis, dwerggar-naal, de kleinere huisloze zeeslakken, zandinsecten en geleedpotigen. Hoewel zijn naam, net als bij veel groter, ver familielid, Kleine Mosselkraker (*Conshumetrickx mytilius pico*) anders doet vermoeden, staan mosselen en andere schelpdieren niet op het menu.

Strijken in enorme zwermen neer om bij afgaand tij gezamenlijk te foerageren. Het langs de af- en aanrollende golven gezamenlijk ritmisch wegspringen en opvliegen, om, zo lijkt het, geen natte poten te krijgen, is met name in de avond-schemering met een rode ondergaande zon een schitterend schouwspel, waar menig natuurliefhebber, met of zonder telescoopkijker, uren van kan genieten.

Roep, een verrassend helder fluitend ‘FFFFFrriett, fffffrrirott, FFRRoT’Tiiaa’. Bij opvliegen voor het wassende water een luid kras-send ‘KKikkekekèk, KKikkekekèkèk’. Zang, onverwacht. Daar steltgangers normaliter geen zanggedrag vertonen, vormt de Kleinst Mosselkraker hierop een uitzondering. Vanaf een hoge duintop of een aangespoelde pallet of plastic vis-serijkrat kan een serie van hoog naar laag gaande variabele tonen, meest door het vrouwtje, voortgebracht worden.

Volksvogelwijsheid

Tot op heden geen. Onderzoek naar bronnen in het Russische Karalillov-Janovka-moerasgebied is gaande.

Iedere week beschrijft O.C. Hooymeijer een vogel die aan zijn brein is ontsproten. Eerdere afleveringen in de serie ‘De Wondere vogelwereld van O.C. Hooymeijer’ leest u hier.

Jonge Kleinst Mosselkrakertjes

Veertig kilon
en vloed vooc

tekst Frank Straver

F luisterende stemmen klinken op de achtergrond, als voorzitter Walter Walraven (71) van de stichting Dynamic Tidal Power (DTP) telefonisch de kansen opsomt voor een Nederlandse ‘powerdam’, een dijk de zee in, van circa veertig kilometer lang met daarin reusachtige, langzaam draaiende schoepen die onder water elektriciteit produceren uit de kracht van getij. Het geroezemoes komt van andere DTP-leden, die met gespitste oren meeluisteren. Ze kunnen het, in al hun enthousiasme over een energiedijk, niet laten om Walraven in te fluisteren welke positieve kanten hij beslist niet onbenoemd mag laten bij hun visionaire plan.

Hun pleidooi voor een energiedam komt op een uitgekiend, strategisch moment. Er staan verkiezingen voor de deur, waarna een nieuw kabinet afspraken moet gaan maken over het behalen van de doelen uit het Klimaatakkoord. Bovendien stoeien overheden en bedrijven, verdeeld over dertig regio’s, nu met hun Regionale Energie Strategie (Res). Met grote moeite zoeken ze naar locaties om nieuw windturbines en zonneparken te plaatsen, mét steun van de omgeving. Dat is lastig, het not in my backyard-effect is hardnekkig. “Wij zijn voor zonne- en windenergie”, benadrukt Walraven. “Maar de discussie over het ruimtebeslag zwelt aan, omdat er veel grote plannen op stapel staan.

“Dus moet u zich eens voorstellen”, vervolgt Walraven, alsof hij zijn idee voorlegt aan een potentiële

investeerder. “De voordelen van een energiedam ten opzichte van windmolens en zonneparken zijn groot.” De ingenieur, opgeleid in Wageningen, denkt dat een energiedam in zee op veel meer draagvlak kan rekenen dan almaar meer molens en zonnepanelen op het land. “Op zee is het ook dringen”, weet hij. Vissers, natuurbeschermers en boorbedrijven strijden om offshore ruimte. Maar met slim passen en meten, liefst uit de kust van Zeeland, moet een energiedijk volgens Walraven aan te leggen zijn. “We moeten de optie serieus onderzoeken”, bepleit hij.

De energietransitie is volgens hem zo’n grote omslag in de maatschappij dat het radicale concept van de energiedam, die een investering van grofweg 20 tot 40 miljard euro zou vergen, niet geschuwd mag worden. Het kapitaal is er, wanneer banken en pensioenfondsen bereid zijn om dit grote, groene avontuur aan te gaan. De praktijk leert dat die risico’s mijden en rendement najagen, dus zij zullen solide voorspellingen eisen.

Blauwe energie

Walraven strooit met namen van hoogleraren, bouwdeskundigen en instituten zoals TNO en de TU Delft, die positieve verkenningen hebben gepubliceerd bij het idee van een energiedam. DTP bouwt daarmee al drie jaar aan een dossier, om politiek en bedrijfsleven te verleiden, zodat ze deze vorm van ‘blauwe energie’ uit de Noordzee omarmen. Het concept bestaat echter al veel langer. In 1996 al lanceerde ingenieur Kees Hulsbergen het idee van een energiedijk of -dam. Hij kwam erop, zo wil het verhaal, toen hij zijn sigaar per ongeluk op de kaart van Nederland liet vallen. Zijn rookertje rolde langs de kust, beschreef het populair wetenschappelijk tijdschrift *Kijk* in

